

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2024-
Nr.

Gedimino pr. 38 01104, Vilnius
info@enmin.lt

DĖL NACIONALINĖS ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STRATEGIJOS PASIŪLYMŲ IR PASTABŲ

AB „KN Energies“ (toliau – **Bendrovė**), susipažinusi su Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – **Energetikos ministerija**) parengtu ir išvadoms gauti pateiktu Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu, teikia Energetikos ministerijai pastabas ir pasiūlymus.

PRIDEDAMA: AB „KN Energies“ pasiūlymai ir pastabos, 9 lapų.

Pagarbiai

Verslo vystymo direktorius

Linas Kilda

Rūta Tumėnienė, r.tumeniene@kn.lt +370 669 5520

AB „KN ENERGIES“ PASIŪLYMAI IR PASTABOS

NACIONALINĖ ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STRATEGIJA		
Eil. Nr.	Strategijos nuostata	Bendrovės siūlymas
1.	73.Siekiant užtikrinti Klaipėdos SGD terminalo veiklos tęstinumą, įvertinus jo strateginę reikšmę Lietuvos energetikos sistemai, buvo priimtas sprendimas dėl nuo 2014 m. iš Norvegijos kompanijos „Hoegh LNG“ nuomojamo Klaipėdos SGD terminalo įsigijimo 2024 m. pabaigoje pasibaigiant jo nuomos sutarčiai.	Siūlome punkto patikslinimus, sugretinant turinį su Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme numatytais nuostatomis: „Siekiant užtikrinti Klaipėdos SGD terminalo veiklos tęstinumą, įvertinus jo strateginę reikšmę Lietuvos energetikos sistemai, buvo priimtas sprendimas įsigyti nuo 2014 metų iš Norvegijos kompanijos „Hoegh LNG“ nuomojamą laivą-saugyklą su išdujinimo įrenginiu (angl. FSRU) „Independence“, kurio nuomos sutartis pasibaigs 2024 metų pabaigoje. Numatyta, kad Klaipėdos SGD terminalas veiks bent iki 2045 m. terminalo Klaipėdoje veikla vykdoma ne trumpiau nei iki 2044 m. gruodžio 31 d.“
2.	135. Vandenilio ir išvestinių jo produktų konkurencingumui didinti būtina sukurti atskiras finansavimo priemones, kurios būtų naudojamos vandenilio plėtrai. Siekiama, kad šie paramos mechanizmai būtų kuo efektyviau išnaudojami kartu su privačių įmonių plėtros planais.	Reikalinga papildyti: „Vandenilio ir išvestinių jo produktų konkurencingumui didinti būtina sukurti atskiras finansavimo priemones, kurios būtų naudojamos vandenilio ir išvestinių jo junginių energetikos plėtrai. Siekiama, kad šie paramos mechanizmai būtų kuo efektyviau išnaudojami kartu su privačių įmonių plėtros planais.“
3.	180. Vykstantys energetikos pokyčiai formuoja naują paklausą energijos produktams, kurie yra pagaminti naudojant klimatui neutralias technologijas – elektros energiją iš AEI, vandenilį, pagamintą iš AEI, ir surinktą anglies dioksido, kuris gali būti tiek iškastinio kuro, tiek biogeninės kilmės.	Siūloma patikslinti, ar tikrai bus galima gaminti energijos produktus iš surinkto iškastinės kilmės anglies dioksido. Ar tik pereinamuoju laikotarpiu kaip tai pasakyta 197 punkte: „Nuo 2036 m. iškastinio kuro anglies dioksido, jeigu anglies dioksido naudojamas atsinaujinančiųjų išteklių produktams gaminti, ir nuo 2041 m., jeigu anglies dioksido surenkamas iš pramonės procesų, nebebus laikomas tvarių panaudojimo

		sprendimu. Todėl iškastinio kuro išmetamo anglies dioksido pakartotinis panaudojimas bus galimas tik pereinamuoju laikotarpiu ir labiau tikėtinas jo transportavimas saugoti į geologines struktūras.“
4.	184.1.anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo ekosistemos, transportavimo ir saugojimo infrastruktūros sukūrimas ir nuoseklus vystymas;	Siūlome žodį „ekosistemos“ keisti į „vertės grandinės“ kuris yra plačiai naudojamas šioje industrijoje. „184.1. anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo ekosistemos vertės grandinės transportavimo ir saugojimo infrastruktūros sukūrimas ir nuoseklus vystymas;“
5.	190. Anglies dioksido surinkimo įrenginius tikslinga statyti stambiausiuose biokuro ir atliekų deginimo objektuose, taip pat teritorijose, kuriose yra susitelkę keli biogeninio anglies dioksido šaltiniai, jeigu tai tikslinga iš finansinės pusės.	Siekiant nuoseklumo bei atsižvelgiant į Strategijos 200.3. papunktyje numatytą rodiklį, siūlome papildyti technologijų naudojimo tikslingumą objektuose, kurie dėl savito gamybos proceso neturi kitų galimybių dekarbonizuotis: “190. Anglies dioksido surinkimo įrenginius tikslinga statyti įmonėse, kurios dėl savito gamybinio proceso negali pasiekti klimato neutralumo tikslų ir neturi kitų galimybių dekarbonizuotis , stambiausiuose biokuro ir atliekų deginimo objektuose, taip pat teritorijose, kuriose yra susitelkę keli biogeninio anglies dioksido šaltiniai, jeigu tai tikslinga iš finansinės pusės.”
6.	199. Išskirtini prioritetai anglies dioksido surinkimo projektams skatinti ir įgyvendinti: 199.1.anglies dioksido surinkimo technologijų diegimas, prioritetą skiriant biogeninio anglies dioksido surinkimui iš biometano gamybos ir daugiausia iš biogeninės kilmės anglies dioksido galinčių surinkti biokuro bei atliekų deginimo įrenginių; 199.2.anglies dioksido transportavimo infrastruktūros sukūrimas; 199.3. anglies dioksido panaudojimo rinkos sukūrimas ir jos galimybių plėtra;	Siekiant tikslumo ir detalumo, atsižvelgiant į šiaurinę teisinę aplinką, siūlytina Strategijoje numatyti aiškų prioritetą teisinės ir reguliacinės anglies dioksido vertės grandinės aplinkos sukūrimui. 199. Išskirtini prioritetai anglies dioksido surinkimo projektams skatinti ir įgyvendinti: 199.1. anglies dioksido surinkimo technologijų diegimas, prioritetą skiriant biogeninio anglies dioksido surinkimui iš biometano gamybos ir daugiausia iš biogeninės kilmės anglies dioksido galinčių surinkti biokuro bei atliekų deginimo įrenginių;

	<p>199.4.anglies dioksido surenkančio verslo ir investicijų skatinimas;</p> <p>199.5.švietimas ir visuomenės informavimas;</p> <p>199.6.technologinės inovacijos ir moksliniai tyrimai;</p> <p>199.7.tarpvalstybinis bendradarbiavimas;</p> <p>199.8.monitoringo sistemos kūrimas.</p>	<p>199.2. anglies dioksido transportavimo, infrastruktūros sukūrimas;</p> <p>199.3. anglies dioksido panaudojimo rinkos sukūrimas ir jos galimybių plėtra;</p> <p>199.4. anglies dioksido surenkančio verslo ir investicijų skatinimas;</p> <p>199.5. švietimas ir visuomenės informavimas;</p> <p>199.6. technologinės inovacijos ir moksliniai tyrimai;</p> <p>199.7. tarpvalstybinis bendradarbiavimas;</p> <p>199.8. monitoringo sistemos kūrimas;</p> <p>199.9. anglies dioksido sugaudymo vertės grandinės reguliacinės ir teisinės aplinkos sukūrimas.</p>
7.	<p>200.3. iki 2050 m. įmonių, kurios dėl savito gamybinio proceso negali pasiekti klimato neutralumo tikslų ir neturi kitų galimybių dekarbonizuotis, išmetamas iškastinio kuro anglies dioksido kiekis lygus jų surinktam anglies dioksido kiekiui (tampa klimatui neutraliomis įmonėmis);</p>	<p>Siūlome peržiūrėti planuojamus metus, nes jau dabar kai kurios stambiausios pramonės įmonės, kurios dėl gamybinio proceso savitumo negali lengvai dekarbonizuotis, planuoja pradėti anglies dioksido sugaudymą nuo 2030-2035 metų. Dėl kylančių ATL mokesčių, pramonei iškyla "išgyvenimo" klausimas, dėl to, manoma kad įmonės nelauks iki 2050 metų.</p> <p>Siūlome tikslą nustatyti 2040 metams.</p>
8.	<p>200.5. surinktas biogeninės kilmės anglies dioksido kiekis: 2030 m. – 0,35 mln. tonų, 2050 m. – 3,5 mln. tonų.</p>	<p>Atsižvelgiant į 4 lentelėje pateiktą biogeninės kilmės anglies dioksido surinkimo prognozę, siūlytina patikslinti 200.5 papunktį, atliepiant lentelėje numatytą tikslą 0,2 mln. tonų per metus.</p> <p>„200.5. surinktas biogeninės kilmės anglies dioksido kiekis: 2030 m. – 0,35 0,2 mln. tonų, 2050 m. – 3,5 mln. tonų.“</p>
9.	<p>203. Iš viso Lietuvoje prognozuojamo surinkti biogeninės kilmės anglies dioksido kiekio būtų galima pagaminti šį sintetinių žaliųjų degalų kiekį:</p> <p>203.1. metanolio: nuo 2050 m. ne mažiau kaip 2,5 mln. tonų (14 TWh), kuriam pagaminti reikia 0,48 mln. t vandenilio, arba</p>	<p>Numatomi ambicingi kiekiai. Tačiau trūksta prielaidų, aiškumo dėl žaliavų kiekių tokiems kiekiams pasiekti.</p> <p>Patikrinti ir nurodyti reikalingus biogeninio CO₂ kiekius pagal šiam sintetinių žaliųjų degalų kiekiui pagaminti.</p>

	<p>203.2. sintetinio metano: nuo 2050 m. ne mažiau kaip 1,3 mln. tonų (17 TWh), kuriam pagaminti reikia 0,48 mln. tonų vandenilio, arba</p> <p>203.3. tvaraus aviacinio kuro: nuo 2050 m. ne mažiau kaip 0,85 mln. tonų (10 TWh).</p>	
10.	<p>206. Lietuvoje 2030 m. turi būti pagaminama ne mažiau kaip 2 TWh vandenilio išvestinių produktų, o 2050 m. – ne mažiau kaip 9 TWh.</p>	<p>Numatomi ambicingi kiekiai. Tačiau trūksta prielaidų, aiškumo dėl žaliavų kiekių tokiems kiekiams pasiekti.</p> <p>Patikrinti ir nurodyti reikalingus biogeninio CO₂ kiekius pagal šiam sintetinių žaliųjų degalų kiekiui pagaminti.</p>
11.	<p>249.10. anglies dioksido surinkimas ir panaudojimas (įskaitant anglies dioksidą, susidarantį iš neiškastinių šaltinių), ypač alternatyviųjų degalų ir trąšų gamybos pramonėse;</p>	<p>Siūlome pridėti ir transportavimą ir cemento gamybos pramonę į šį punktą. Anglies dioksido transportavimas – sausumoje, ir galimai jūroje, yra svarbi anglies dioksido vertės grandinės dalis, kuri, reikalauja tyrimų ir inovacijų.</p> <p>„249.10. anglies dioksido surinkimas, transportavimas ir panaudojimas (įskaitant anglies dioksidą, susidarantį iš neiškastinių šaltinių), ypač alternatyviųjų degalų, cemento ir trąšų gamybos pramonėse“</p>
12.	<p>3. Strategijoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Strategijoje vartojamas platus energetikos sektoriaus sąvokų spektras, siūlytinas techninis papildymas:</p> <p>3. Strategijoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių įstatyme, Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme, ir kituose energetikos sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose.</p>
13.	<p>4. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys į techninę klaidą (neužbaigta mintis, sakiny).</p>

	<p>Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, taip pat naujoje jos redakcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“, reaguojant į ilgalaikius klimato kaitos švelninimo tikslus ir bendruosius ES energetikos ir klimato kaitos politikos principus, nustatyti tikslai iki 2050 m. mažinti aplinkos oro taršą ir įtaką klimato kaitai. Vertinant kylančius naujus iššūkius, poreikį aktyviau spręsti klimato kaitos problemą, Lietuvos ir ES tikslai bei įsipareigojimai pereiti prie klimato neutralios ekonomikos tapo gerokai ambicingesni. Siekiant klimatui neutralios ekonomikos iki 2050 m., Lietuvos energetikos sektorius turės iš esmės pasikeisti. Vienas iš pagrindinių pokyčių – naudojamo iškastinio kuro pakeitimas klimatui neutraliais energijos ištekliais. Keisis ir visa energetikos gamybos, perdavimo iki vartojimo.</p>	<p>4. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, taip pat naujoje jos redakcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“, reaguojant į ilgalaikius klimato kaitos švelninimo tikslus ir bendruosius ES energetikos ir klimato kaitos politikos principus, nustatyti tikslai iki 2050 m. mažinti aplinkos oro taršą ir įtaką klimato kaitai. Vertinant kylančius naujus iššūkius, poreikį aktyviau spręsti klimato kaitos problemą, Lietuvos ir ES tikslai bei įsipareigojimai pereiti prie klimato neutralios ekonomikos tapo gerokai ambicingesni. Siekiant klimatui neutralios ekonomikos iki 2050 m., Lietuvos energetikos sektorius turės iš esmės pasikeisti. Vienas iš pagrindinių pokyčių – naudojamo iškastinio kuro pakeitimas klimatui neutraliais energijos ištekliais. <u>Keisis ir visa energetikos gamybos, perdavimo iki vartojimo.</u></p>
14.	<p>5. Energetikos sektoriaus pokyčiai palies energijos gamybą, pramonės įmones iki buitinius energijos vartotojus. Siekdama įvertinti šių pokyčių įtaką Lietuvos ekonomikai ir energetikos sistemai, taip pat pasinaudoti atsirandančiomis galimybėmis Lietuvoje pasigaminti visą reikalingą energiją ir tapti jos eksportuotoja, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija užsakė arba inicijavo studijas apie energetikos sektoriaus pokyčius ir ateities perspektyvas. Šių studijų duomenys ir išvados yra techninis Strategijos pagrindas.</p>	<p>Atkreiptinas dėmesys į techninę klaidą (neužbaigta mintis, sakinytis).</p> <p>5. Energetikos sektoriaus pokyčiai palies energijos gamybą, <u>pramonės įmones iki buitinius energijos vartotojus</u>. Siekdama įvertinti šių pokyčių įtaką Lietuvos ekonomikai ir energetikos sistemai, taip pat pasinaudoti atsirandančiomis galimybėmis Lietuvoje pasigaminti visą reikalingą energiją ir tapti jos eksportuotoja, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija užsakė arba inicijavo studijas apie energetikos sektoriaus pokyčius ir ateities perspektyvas. Šių studijų duomenys ir išvados yra techninis Strategijos pagrindas.</p>
15.	<p>41.4. Gamtinių ir kitų dujų, naftos ir naftos produktų tiekimo užtikrinimas</p>	<p>Siūloma įtraukti ir skystųjų produktų terminalą Klaipėdoje, kuris užtikrina skystųjų</p>

	<p>pereinamuoju į klimatui neutralią ekonomiką laikotarpiu, išlaikant Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalą ir patikimą dujų infrastruktūros tinklą, Būtingės naftos terminalą ir kitą būtiną infrastruktūrą.</p>	<p>energijos produktų importą į Lietuvą bei suteikia efektyvią galimybę juos eksportuoti.</p> <p>41.4. Gamtinių ir kitų dujų, naftos ir naftos produktų tiekimo užtikrinimas pereinamuoju į klimatui neutralią ekonomiką laikotarpiu, išlaikant Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalą ir patikimą dujų infrastruktūros tinklą, skystųjų energijos produktų (naftos, biodegalų, chemijos produktų ir sintetinių kūrų) krovos terminalą Klaipėdoje ir Būtingės naftos terminalą ir kitą būtiną infrastruktūrą.</p>
16.	<p>74. Gamtinių dujų tarpsisteminių jungčių su Latvija ir Lenkija išlaikymas yra būtinas užtikrinant patikimą ir saugų gamtinių dujų tiekimą Lietuvos bei regiono vartotojams, taip pat tęsiant Klaipėdos SGD terminalo tolimesnę veiklą.</p>	<p>Siūlome papildymą ir patikslinimą, siekiant atspindėti SGD terminalo išnaudojimo svarbą ir naudą.</p> <p>74. Gamtinių dujų tarpsisteminių jungčių su Latvija ir Lenkija išlaikymas yra būtinas užtikrinant patikimą ir saugų gamtinių dujų tiekimą Lietuvos bei regiono vartotojams, taip pat tęsiant Klaipėdos SGD terminalo tolimesnę veiklą bei užtikrinant infrastruktūros išnaudojimo potencialią tiek Lietuvos, tiek viso regiono valstybių poreikiams.</p>
17.	<p>79. Lietuvos gamtinių dujų infrastruktūra toliau bus naudojama transportavimui ir tranzitui, taip pat ši infrastruktūra bus pritaikoma būsimam vandenilio transportavimui. Siekiant sustiprinti gamtinių dujų tiekimo saugumą ir mažinti priklausomybę nuo gamtinių dujų importo, bus sudaromos palankesnės sąlygos Lietuvos gamtinių dujų sistemoje naudoti daugiau dujų iš AEI ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų.</p>	<p>Siūloma patikslinti punktą, įtraukiant visas infrastruktūros vykdomas funkcijas.</p> <p>79. Lietuvos gamtinių dujų infrastruktūra toliau bus naudojama importui, transportavimui ir tranzitui, taip pat ši infrastruktūra bus pritaikoma būsimam vandenilio transportavimui. Siekiant sustiprinti gamtinių dujų tiekimo saugumą ir mažinti priklausomybę nuo gamtinių dujų importo, bus sudaromos palankesnės sąlygos Lietuvos gamtinių dujų sistemoje naudoti daugiau dujų iš AEI ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų.</p>
18.	<p>80. Lietuva Baltijos šalių regione turi vienintelę naftos perdirbimo gamyklą, kurios metinis pajėgumas yra 10–11 mln. tonų naftos importo ir eksporto per Baltijos jūrą terminalą Būtingėje, kurio pajėgumai yra atitinkamai 6,1 ir 8 mln. tonų per metus,</p>	<p>Išlaikant nuoseklumą, siūloma patikslinti informaciją apie Klaipėdos skystųjų produktų terminalą:</p> <p>80. Lietuva Baltijos šalių regione turi vienintelę naftos perdirbimo gamyklą, kurios</p>

	<p>ir vieną moderniausių regione reversinį naftos produktų eksporto ir importo terminalą Klaipėdoje, kurio pajėgumas – 7,1 mln. tonų per metus. Šiuo metu Lietuva turi pakankamai techninių galimybių importuoti naftą ir naftos produktus iš skirtingų šalių, įvairių naftos produktų tiekimo galimybių ir techniškai užtikrintą apsaugą nuo galimų tiekimo iš kurios nors vienos šalies sutrikimų.</p>	<p>metinis pajėgumas yra 10–11 mln. tonų naftos importo ir eksporto per Baltijos jūrą terminalą Būtingėje, kurio pajėgumai yra atitinkamai 6,1 ir 8 mln. tonų per metus, ir vieną moderniausių regione reversinį naftos produktų skystųjų energijos produktų (naftos, biodegalų, chemijos produktų ir sintetinių kūrų) eksporto ir importo terminalą Klaipėdoje, kurio pajėgumas – 7,1 mln. tonų per metus. Šiuo metu Lietuva turi pakankamai techninių galimybių importuoti naftą, ir naftos produktus ir kitus skystuosius energijos produktus iš skirtingų šalių, įvairių naftos produktų tiekimo galimybių ir techniškai užtikrintą apsaugą nuo galimų tiekimo iš kurios nors vienos šalies sutrikimų.</p>
19.	<p>81.7. efektyviai išnaudojant esamą naftos ir naftos produktų sektoriaus infrastruktūrą, užtikrinti diversifikuotą naftos produktų ir jų tiekimo alternatyvą.</p>	<p>Siūlomas patikslinimas dėl infrastruktūros ir produktų.</p> <p>81.7. efektyviai išnaudojant esamą naftos, ir naftos produktų ir kitų skystųjų energijos produktų sektoriaus infrastruktūrą, užtikrinti diversifikuotą naftos ir kitų skystųjų energijos produktų ir jų tiekimo bei eksporto alternatyvas.</p>
20.	<p>81.2. įtvirtinti reglamentavimą dėl nebenaudotinos dujų infrastruktūros energetikos sektoriui pereinant prie klimatui neutralių sprendimų, nustatant, kuri infrastruktūros dalis turėtų būti užkonservuojama ar perduodama naudoti kitiems infrastruktūros operatoriams, o kuri utilizuojama;</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Strategijoje numatomi infrastruktūros sprendiniai galimai siejasi su veiklos nutraukimu dėl sumažėjusio poreikio ar perėjimo prie klimatui neutralių sprendimų, siūloma įtvirtinti ir tokių sprendimų įgyvendinimo finansines paskatas ir (ar) kompensacijas įmonėms, kurių infrastruktūra nebus išnaudojama. Finansavimas ar finansinės paskatos infrastruktūros uždarymui yra būtina prielaida šių tikslų pasiekimui.</p> <p>81.2. įtvirtinti reglamentavimą dėl nebenaudotinos dujų infrastruktūros energetikos sektoriui pereinant prie klimatui neutralių sprendimų, nustatant, kuri infrastruktūros dalis turėtų būti užkonservuojama ar perduodama naudoti kitiems infrastruktūros operatoriams, o kuri utilizuojama, bei užtikrinti pakankamas finansines paskatas ir kompensacijas</p>

		operatoriams šių sprendimų įgyvendinimui;
21.	102.4. užtikrinti vandenilio energetikos ir kitų žaliųjų dujų vystymąsi;	102.4. užtikrinti vandenilio ir išvestinių jo produktų energetikos ir kitų žaliųjų dujų vystymąsi;
	139. Sklandžiai vandenilio plėtrai užtikrinti bus derinami elektros energijos perdavimo sistemos ir gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorių, vandenilio transportavimo ir saugojimo infrastruktūros vystytojų plėtros planai bei vandeniliui ir išvestiniams jo produktams paklausios pramonės sektorių poreikiai.	Siūloma papildant punktą įtraukti bendresnę sąvoką, apimančią ne tik perdavimo, tačiau visų gamtinių dujų sistemos dalių operatorių plėtros planus ar kompetencijas. „139. Sklandžiai vandenilio ir jo produktų energetikos plėtrai užtikrinti bus derinami elektros energijos perdavimo sistemos ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros sistemos operatorių, vandenilio ir išvestinių jo produktų transportavimo ir saugojimo infrastruktūros vystytojų plėtros planai bei vandeniliui ir išvestiniams jo produktams paklausios pramonės sektorių poreikiai.“
22.	141. Mažos elektros energijos kainos sukuria galimybę gaminti žaliąjį vandenilį už konkurencingą kainą, taip pat panaudoti šį vandenilį išvestinių jo produktų gamybai. Būtent aukštesnės pridėtinės vertės išvestiniai vandenilio produktai yra vienas iš svarbiausių tikslų vykdant vandenilio panaudojimo plėtrą Lietuvoje. Siekiama sukurti palankias sąlygas žaliąjo amoniako, metanolio, sintetinio metano, aviacinių degalų ir kitų produktų gamybai. Auganti šių produktų paklausa ir lengvesnis nei vandenilio transportavimas suteikia galimybę pasiūlyti konkurencingus produktus pasaulio rinkoje.	141. Mažos elektros energijos kainos sukuria galimybę gaminti žaliąjį vandenilį už konkurencingą kainą, taip pat panaudoti šį vandenilį išvestinių jo produktų gamybai. Būtent aukštesnės pridėtinės vertės išvestiniai vandenilio produktai yra vienas iš svarbiausių tikslų vykdant vandenilio panaudojimo plėtrą Lietuvoje. Siekiama sukurti palankias sąlygas žaliąjo amoniako, metanolio, sintetinio metano, aviacinių degalų ir kitų produktų gamybai, transportavimo ir saugojimo infrastruktūrai . Auganti šių produktų paklausa ir lengvesnis nei vandenilio transportavimas bei išvystyta ar pritaikyta infrastruktūra suteikia galimybę pasiūlyti konkurencingus produktus pasaulio rinkoje.
23.	142. Po 2030 m., susiformavus žaliąjo vandenilio rinkai, sukūrus biometano ir sintetinių žaliųjų degalų gamybos infrastruktūrą, taip pat per metus pagaminant reikšmingus žaliąjo vandenilio kiekius ir esant palankioms ekonominėms aplinkybėms, vandenilis, biometanas ar sintetinis metanas, kuruos galima naudoti gamtinių dujų saugojimo bei transportavimo	Siūloma Strategijos 142 punktą papildyti, siekiant atliepti visos gamtinių dujų sistemos pritaikymo ir panaudojimo poreikį: 142. Po 2030 m., susiformavus žaliąjo vandenilio rinkai, sukūrus biometano ir sintetinių žaliųjų degalų gamybos infrastruktūrą, taip pat per metus pagaminant reikšmingus žaliąjo vandenilio kiekius ir

	<p>sistemoje, galėtų būti naudojami elektros energijos gamybai.</p>	<p>esant palankioms ekonominėms aplinkybėms, vandenilis, biometanas ar sintetinis metanas, kuruos galima naudoti gamtinių dujų importo (ar eksporto), saugojimo bei transportavimo sistemoje ar konkrečius sistemos elementus pritaikyti šių produktų naudojimui, galėtų būti naudojami elektros energijos gamybai ir (ar) kitais tikslais, siekiant dekarbonizacijos tikslų.</p>
24.	<p>176. Siekiant transporto sektoriaus dekarbonizacijos svarbu didinti AEI dalį transporto sektoriaus galutiniame energijos suvartojimo balanse ir mažinti išmetamųjų ŠESD kiekį transporto sektoriuje, užtikrinant, kad transporto sektoriui reikalinga energija būtų gaminama šalies viduje ir taip eliminuojama transporto sektoriaus priklausomybė nuo importuojamo iškastinio kuro.</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Strategijoje numatyta aiški gamtinių dujų, įskaitant SGD, rolė pereinamuoju laikotarpiu, manytina, kad SGD potencialas sunkiajame transporte taip pat turėtų būti numatytas. Atitinkamai siūlytina papildyti 176 Strategijos punktą, numatant SGD naudojimo galimybę.</p> <p>176. Siekiant transporto sektoriaus dekarbonizacijos svarbu didinti AEI dalį transporto sektoriaus galutiniame energijos suvartojimo balanse ir mažinti išmetamųjų ŠESD kiekį transporto sektoriuje, užtikrinant, kad transporto sektoriui reikalinga energija būtų gaminama šalies viduje ir taip eliminuojama transporto sektoriaus priklausomybė nuo importuojamo iškastinio kuro. Tačiau, atsižvelgiant į Lietuvoje išvystytą SGD infrastruktūrą ir SGD kaip pereinamojo kuro svarbą, transporto sektoriuje vidutiniu laikotarpiu skatinti tolimesnį SGD kaip pereinamojo kuro vertės grandinės vystymąsi ir naudojimą.</p>